

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **J. Š., DiS.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 1. 2013, č. j. 9 Ad 19/2011 - 37,

t a k t o :

- I. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 1. 2013, č. j. 9 Ad 19/2011 - 37, **se zrušuje.**
- II. Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 20. 10. 2008, č. j. 2008/60261-424, **se odmítá.**
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a řízení vedeného u Městského soudu v Praze.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze usnesením ze dne 8. 1. 2013, č. j. 9 Ad 19/2011 - 37, zastavil řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2008, č. j. 2008/60261-424, neboť žalobce ve stanovené lhůtě nezaplatil soudní poplatek.

V odůvodnění usnesení Městský soud v Praze uvedl, že usnesením ze dne 6. 10. 2011, č. j. 9 Ad 19/2011 - 12, zamítl žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků; kasační stížnost proti tomuto usnesení zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 28. 12. 2011, č. j. 4 Ads 154/2011 - 21. Městský soud v Praze poté žalobce připsal ze dne 23. 2. 2012, č. j. 9 Ad 19/2011 - 32, vyzval k zaplacení soudního poplatku ve výši 2.000 Kč ve lhůtě sedmi dnů od doručení výzvy. Současně žalobce poučil, že řízení zastaví, nebude-li

soudní poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen. Výzva byla žalobci doručena dne 29. 2. 2012. Protože žalobce soudní poplatek ve stanovené lhůtě nezaplatil, soud řízení v souladu s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, zastavil. Soud dále zdůvodnil, proč nepřihlížel k opakované žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků.

V kasační stížnosti proti tomuto usnesení žalobce (dále jen „stěžovatel“) namítal, že jeho majetkové poměry neumožňují zaplacení soudního poplatku. Soud měl podle stěžovatele v souvislosti se žádostí o osvobození od soudního poplatku dostatečné množství informací. Špatná finanční situace stěžovateli znemožňuje vynutit svá práva před soudem. Stěžovatel dále podotkl, že žaloba, která je opakovaně podána, byla podána obecnému soudu tak, jak byl poučen v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 12. 2011, č. j. 4 Ads 154/2011 - 21. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Stěžovatel dále požádal o osvobození od soudních poplatků a navrhl, aby mu byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupce.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přípustnou, neboť podle jeho konstantní judikatury *„[v] řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu, kterým bylo zastaveno řízení o žalobě poté, co nabylo právní moci usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), a kasační stížnost žalobce proti tomuto usnesení byla Nejvyšším správním soudem zamítnuta, není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2012, č. j. 4 Ads 66/2012 - 22, www.nssoud.cz).

Napadené usnesení Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a zjistil, že trpí zásadní vadou, ke které podle § 109 odst. 4 s. ř. s. musel přihlídnout z úřední povinnosti.

S ohledem na citovanou judikaturu a zjištěnou zásadní vadu dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že není třeba rozhodovat o žádosti stěžovatele o osvobození od soudního poplatku, ani o návrhu na ustanovení zástupce z řad advokátů.

Nejvyšší správní soud předesílá, že se projednávanou věcí již zabýval, když rozsudkem ze dne 28. 12. 2011, č. j. 4 Ads 154/2011 - 21, zamítl kasační stížnost proti usnesení, jímž Městský soud v Praze zamítl žádost stěžovatele o přiznání osvobození od soudního poplatku. V uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud připomněl, že stěžovatel v této věci žalobou napadl rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2008, č. j. 2008/60261-424, kterým bylo podle § 90 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, zrušeno usnesení Úřadu práce v Olomouci ze dne 28. 7. 2008, č. j. OLA-223/2008-INS, o přerušení řízení ve věci uspokojení mzdových nároků stěžovatele, a věc byla vrácena tomuto orgánu k novému projednání a rozhodnutí.

pokračování

Žalobu proti zmíněnému rozhodnutí žalovaného Městský soud v Praze usnesením ze dne 7. 1. 2010, č. j. 10 Ca 251/2009 - 30, odmítl. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 28. 2. 2011, č. j. 4 Ads 2/2011 - 62, zamítl kasační stížnost proti usnesení o odmítnutí žaloby, neboť dospěl k závěru, že žaloba byla správně odmítnuta, když jí bylo napadeno zrušující rozhodnutí žalovaného, jež nenaplnuje materiální znaky rozhodnutí způsobilého soudního přezkumu podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Totéž rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2008, č. j. 2008/60261-424, stěžovatel opětovně napadá v nyní projednávané věci.

Z uvedených zjištění je zjevné, že stěžovatelem podaná žaloba nemůže být věcně projednána ze dvou důvodů. Především směřuje proti aktu správního orgánu, který není rozhodnutím ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť nezakládá, nemění, neruší, ani závazně neurčuje práva nebo povinnosti stěžovatele. Žalobou napadeným správním rozhodnutím bylo zrušeno usnesení správního orgánu prvního stupně a správní řízení nadále pokračuje, tudíž rozhodnutí žalovaného není způsobilé zasáhnout do právní sféry stěžovatele. Takový úkon správního orgánu je podle § 70 písm. a) s. ř. s. ze soudního přezkumu vyloučen.

Druhým důvodem, který brání věcnému projednání žaloby, je její evidentní opožděnost. Pokud stěžovatel v projednávané věci žalobou ze dne 14. 6. 2011 opětovně napadl rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2008, proti němuž směřovala též žaloba odmítnutá usnesením Městského soudu v Praze ze dne 7. 1. 2010, č. j. 10 Ca 251/2009 - 30, není pochyb o tom, že žalobu v projednávané věci podal po uplynutí zákonné dvouměsíční lhůty.

Každý z uvedených důvodů vede k jednoznačnému závěru, že žaloba stěžovatele měla být odmítnuta - buď podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. pro její nepřípustnost, nebo podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro její opožděnost.

Nejvyšší správní soud má za to, že pokud je ze všech okolností případu zřejmé, že žaloba nemůže být věcně projednána, neboť jsou dány důvody pro její odmítnutí, je v rozporu s principem procesní ekonomie i zásadou rychlosti a plynulosti soudního řízení vybírat od žalobce soudní poplatek. Soud je totiž povinen žalobu odmítnout a byl-li by soudní poplatek zaplacen, musí jej žalobci vrátit, jak vyplývá z § 10 odst. 3 třetí věta zákona o soudních poplatcích.

Městský soud v Praze proto nebyl oprávněn vyzývat stěžovatele k zaplacení soudního poplatku, ani zastavit řízení z toho důvodu, že soudní poplatek zaplacen nebyl. Za dané procesní situace shledal Nejvyšší správní soud napadené usnesení o zastavení řízení nezákonným, a proto je zrušil. Vzhledem k tomu, že v řízení u Městského soudu v Praze byly dány důvody pro odmítnutí žaloby, Nejvyšší správní soud současně v souladu s § 110 odst. 1 věta první za středníkem s. ř. s. vyslovil, že se žaloba odmítá.

O nákladech řízení o kasační stížnosti a předchozího řízení u Městského soudu v Praze rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 3 a § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů obou řízení, neboť žaloba byla odmítnuta. Zrušení usnesení o zastavení řízení Nejvyšším správním soudem přitom nelze považovat za úspěch stěžovatele ve věci ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. dubna 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu